

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobců:

- a) E. G.
- b) K. H.
- c) nezletilý A. G.
- d) L. G.

všichni státní příslušnost: Arménie,
nezletilý žalobce A. G. zastoupený K. H., jakožto zákonnou
zástupkyní,
toho času všichni pobytem Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5,
735 64 Havířov – Dolní Suchá,
zastoupeni advokátkou Mgr. Beatou Kaczynskou
sídlem Masarykovy sady 76/18, 737 01 Český Těšín

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra České republiky
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 10. 2018, č. j. OAM-800/ZA-ZA11-K09-2017, č. j. OAM-799/ZA-ZA11-K09-2018-1 a č. j. OAM-799/ZA-ZA11-K09-2017-2, o udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloby **se zamítají**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- IV. Odměna advokátky Mgr. Beaty Kaczynské **se určuje částkou 39 363 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě ve lhůtě 60 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutími ze dne 3. 10. 2018 č. j. OAM-800/ZA-ZA11-K09-2017, č. j. OAM-799/ZA-ZA11-K09-2018-1 a č. j. OAM-799/ZA-ZA11-K09-2017-2 žalované Ministerstvo vnitra ČR rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobcům podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zák. č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Po provedeném dokazování vzal žalovaný správní orgán za objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce a) jsou zdravotní problémy jeho syna a snaha zajistit mu léčbu, důvodem žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně b) byla též snaha zajistit v Evropě svému synovi, tj. žalobci c) kvalitní a bezplatnou léčbu jeho zdravotních problémů s páteří. Žalobkyně d), která v průběhu správního řízení nabyla zletilosti, jako důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že v Arménii není spravedlnost, cítí se tam být utiskována a rovněž poukázala na zdravotní problémy žalobce b), který je jejím bratrem. Tyto důvody dle žalovaného není možno kvalifikovat jako důvody taxativně vymezené v ust. § 12 písm. a) a b) a jelikož žalovaný neshledal důvody ani pro udělení mezinárodní ochrany žalobcům podle § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana žalobcům neuděluje.
2. Žalobci podali proti shora uvedeným rozhodnutím včasné žaloby, přičemž žalobce a) namítal, že v jeho případě jsou splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany a nesouhlasil se způsobem, jakým se žalovaný vypořádal s jeho tvrzenou účastí na mítincích a neudělením azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobce je přesvědčen, že v jeho případě jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele, které odůvodňují udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu s ohledem na onemocnění jeho syna a nedostupnost potřebné zdravotní péče v Arménii. Stejný důvod, tedy onemocnění svého syna i své zdravotní problémy namítala žalobkyně b) ve vztahu k neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalobkyně c) pak rovněž v žalobě poukázala na zdravotní problémy svoje i svého bratra s tím, že je přesvědčena, že v jejím případě jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Kromě toho žalobci namítali porušení ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu a domáhali se, aby napadená rozhodnutí byla zrušena a věci byly vráceny žalovanému k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žalob žalobců jako nedůvodných.
4. Usnesením ze dne 21. 11. 2018 č.j. 61 Az 40/2018 – 24 Krajský soud v Ostravě věci žalob žalobců vedené pod sp. zn. 61 Az 40/2018, 61 Az 41/2018 a 61 Az 42/2018 spojil ke společnému řízení s tím, že věc žalobců bude nadále vedena pod sp. zn. 61 Az 40/2018.

Zároveň žalobcům na jejich žádost ustanovil pro toto řízení zástupkyni z řad advokátů Mgr. Beatu Kaczynskou.

5. Krajský soud provedl důkaz napadenými rozhodnutími žalovaného ze dne 3. 10. 2018 č. j. OAM-800/ZA-ZA11-K09-2017, č. j. OAM-799/ZA-ZA11-K09-2018-1 a č. j. OAM-799/ZA-ZA11-K09-2017-2 a obsahem připojených správních spisů týčž čísel jednacích a předloženou lékařskou zprávou Karvinské hornické nemocnice a.s., ambulance chirurgie páteře a ortopedické ambulance ze dne 2. 5. 2019 týkající se nezletilého žalobce c) a poté dospěl k závěru, že žaloby nejsou důvodné. Při řízení o žalobách žalobců vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).
6. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného týkajícího se žalobce E. G. krajský soud zjistil, že tento žalobce v rámci poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 2. 10. 2017 uvedl, že se zúčastnil v Arménii mnoha mítinků, které měly za cíl zlepšit sociální podmínky pro život lidí. Účastnil se jich v letech 2014 až 2016. Jinou politickou aktivitu neměl a nebyl členem žádné politické strany. S rodinou opustil Arménii koncem listopadu 2016 letecky z Jerevanu do Moskvy, kde přesedli na letadlo do Prahy. Z Prahy s prostředníkem jeli autem do Německa a tam pobývali až do 26. 9. 2017, kdy byli letecky transferováni tamní policií do České republiky. Je zdrav, ale nyní má psychické problémy kvůli transferu z Německa do ČR. Jako důvody své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že tak činí kvůli zdravotním problémům svého syna; jiné důvody nemá. Dne 2. 10. 2017 byl uskutečněn pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany tohoto žalobce. Jako důvod opuštění Arménie označil zhoršující se zdravotní stav svého syna s tím, že další důvod k odjezdu neměl. Po náhlém nočním transferu z Německa do ČR trpí psychickými problémy spočívajícími v pocitu neustálého napětí a nemůže spát. S těmito problémy se nijak neléčí a jiná konkrétní diagnóza u něj zjištěna nebyla. V průběhu tohoto pohovoru žalobce uvedl, že se setkal s porušením lidských práv v zemi původu v červenci 2016 při účasti na povoleném mítinku, který byl za účelem propuštění politických vězňů a zlepšení ekonomických podmínek. Mítink se rozhodli policisté bez předchozího upozornění ukončit, žadatel byl zbit policisty v civilním oblečení a z místa konání mítinku se mu podařilo utéci. Na jednání státních orgánů se nikde nestěžoval. Při doplňujícím pohovoru dne 22. 8. 2018 žalobce sdělil, že se zdravotně cítí naprosto v pořádku a s ničím se neléčí. Zúčastnil se celkem šesti demonstrací v letech 2015 až 2016 a v souvislosti s touto účastí na mítincích neměl žádné potíže. V červenci 2016 policisté útočili na demonstranty, jemu se podařilo přitom utéct, nebyl zraněn ani napaden. Na policisty si nestěžoval, neboť k napadení jeho osoby nedošlo a zná mnoho případů, kdy byli stěžovatelé zatčeni a uvězněni. Jako důkaz žalobce předložil článek týkající se povinnosti vojenské služby i u nemocných osob a článek pojednávající o nutnosti úplatku v případě, že chce mít arménský občan invalidní důchod. V závěru pohovoru se zmínil o korupci a nespravedlnosti v zemi původu.
7. Z obsahu správního spisu ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobcům b), c) a d) (žalobkyně d) byla v době podání žádosti o mezinárodní ochranu nezletilá) krajský soud zjistil, že žalobkyně K. H. v rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dne 2. 10. 2017 uvedla jako důvod snahu, aby se její syn vyléčil. Sdělila, že to je jediný důvod. Když jí transportovali z Německa, měla tady strach a poslední dva, tři měsíce navštěvovala

psychoterapie. Kvůli problémům s páteří syna přijeli do Evropy. Syn měl podstoupit 28. 9. 2017 operaci, avšak před nástupem do nemocnice jejich rodinu transportovali z Německa do České republiky. Dne 2. 10. 2017 byl s touto žalobkyní proveden pohovor. Z protokolu o tomto pohovoru krajský soud zjistil, že žalobkyně opakovala stejný důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany a sdělila, že kromě zdravotních potíží syna ve vlasti jiné problémy neměli a že si přeje jeho léčení v České republice. Při doplňujícím pohovoru konaném dne 22. 8. 2018 žalobkyně uvedla, že má problémy se štítnou žlázou a navštěvuje psychiatra. Ve vlasti byla zcela zdravá, avšak potíže se objevily v důsledku traumatu spojeného s nuceným transferem ze SRN do ČR. Ke zdravotnímu stavu svého syna sdělila, že byla u něj provedena úspěšná operace a čeká jej rehabilitační léčba, která bude náročná a bude nějakou dobu trvat. Nezletilý je ve stabilizovaném stavu a je plně soběstačný; musí absolvovat rehabilitace a cvičit. Při tomto pohovoru žalobkyně předložila lékařské zprávy nezletilého syna a vyslovila přání, aby mohla v České republice se svou rodinou zůstat a aby její syn mohl dokončit svou léčbu. Žalobkyně doložila propouštěcí lékařskou zprávu MUDr. I.K. z CNP oddělení Karvinské hornické nemocnice ze dne 18. 12. 2017, podle níž byla u nezletilého žalobce c) diagnostikována juvenilní idiopatická skolióza, přičemž v termínu od 5. 12. do 18. 12. 2017 byl hospitalizován za účelem stabilizační operace Th páteře – stabilizace obratlů T4 – T12. Bylo mu doporučeno cvičení podle doporučení fyzioterapeuta. Podle lékařských zpráv nezletilého žalobce předložených žalobkyní správnímu orgánu v srpnu 2018 pokračoval v té době nezletilý žalobce v doléčení v Sanatoriu Klimkovice, kde do 10. 9. 2018 absolvoval balneoterapii. Ke svému zdravotnímu stavu žalobkyně do spisové dokumentace doložila lékařské zprávy, dle kterých byl u ní diagnostikován paroxysmus panické úzkosti a anxiosně – depresivní syndrom a diagnostikována hypotýróza. Z téhož správního spisu dále krajský soud zjistil, že s žalobkyní L. G. byl po dosažení její zletilosti proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 22. 8. 2018. Při něm tato žalobkyně uvedla, že kromě zdravotních problémů svého bratra měla problémy i ona sama. Tyto problémy spočívaly v tom, že v Arménii je nespravedlnost a cítila se tam utiskovaná. Ve škole dostávala samé jedničky a vadilo jí, že spolužáci, kteří do školy nechodili, dostávali dobré známky zadarmo. Po příjezdu do České republiky se u ní projeví potíže s hormony. Psychické problémy spojené s cestou do České republiky u ní odezněly, avšak strach v ní zůstal. Ve vlasti neměla žádné problémy se státními orgány, nebyla nikdy stíhána, obviněna ani souzená. Vrátit se tam nechce, neboť je tam nespravedlnost a bojí se, že by tam byla utiskována. Také tato žalobkyně doložila do spisu lékařské zprávy týkající se jejího zdravotního stavu.

8. Součástí obou shora uvedených správních spisů jsou zprávy o zemi původu žalobců Arménii a to:

- informace MZV ČR č.j. 111005/2018-LPTP ze dne 16. 5. 2018 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Arménie a po návratu po dlouhodobém pobytu v zahraničí,
- informace MZV ČR č.j. 114995/2018-LPTP ze dne 12. 6. 2018: Oznámení o zahájení trestního stíhání, svoboda zahraničního cestování stíhané osoby, možnosti vycestování po podepsání tzv. prohlášení o nevycestování,

- informace MZV ČR č.j. 90855/2017-LP'TP ze dne 14. 2. 2017 o možnosti obrátit se na policii v případě poškození způsobeného trestnou činností a o možnosti podat stížnost na policii v případě její nečinnosti,
- informace Odboru azylové a migrační politiky MV ČR ze dne 20. 6. 2018 o bezpečnostní a politické situaci v Arménii,
- zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) – údaje o zemi – Arménie 2017,
- výroční zpráva Human Rights Watch 2018 ze dne 18. 1. 2018,
- zpráva Freedom House z ledna 2018 nazvaná „Svoboda ve světě 2018 - Arménie“,
- informace Belgického oddělení pro dostupnost (BDA) Úřadu pro cizince, získaná prostřednictvím projektu lékařských informací o zemích původu z února 2018 o dostupnosti zdravotnické péče v Arménii,
- informace Belgického oddělení pro dostupnost (BDA) Úřadu pro cizince, získaná prostřednictvím Projektu lékařských informací o zemích původu IV. o dostupnosti zdravotnické péče v Arménii s přílohou o zdravotních zařízeních,
- informace sítě místních lékařů pracujících v zemi původu č.j. BMA10340 ze dne 20. 11. 2017 o dostupnosti léčby posttraumatické stresové poruchy a depresivní poruchy včetně dostupnosti léků a informace sítě místních lékařů v zemi původu č.j. BMA8799 ze dne 5. 11. 2016 o dostupnosti léčby skoliózy a Hirschsprungovy choroby.

9. Podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod.
10. Podle ust. § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů.
11. Krajský soud především zdůrazňuje, že napadená rozhodnutí přezkoumal v souladu s ust. § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. v mezích žalobních bodů, tedy v rozsahu uvedeném v žalobách žalobců ze dne 24. 10. 2018, které byly následně upřesněny podáním jejich právní zástupkyně ze dne 15. 1. 2019. Žalobce E. G. vznesl námitky proti způsobu, jakým se žalovaný vypořádal s neudělením azylu jeho osobě podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, zejména s tím, že jak vyhodnotil jeho účast na mítincích. V rámci sdělení údajů k podané žádosti o mezinárodní ochranu dne 2. 10. 2017 tento žalobce uvedl jako jediný důvod své žádosti a to zdravotní problémy syna, tedy nezletilého žalobce. c). Teprve v rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 2. 10. 2017 sdělil, že se s problémem porušení lidských práv setkal v červenci 2016 při účasti na povoleném mítinku, kdy zasáhli policisté, on byl bit a podařilo se mu z tohoto mítinku utéci. Při dalším pohovoru dne 22. 8. 2018 upřesnil, že v letech 2015 až 2016 se zúčastnil šesti demonstrací. Zároveň sdělil, že s touto účastí na demonstracích neměl žádné potíže a při demonstraci zmíněné v rámci prvního pohovoru se mu podařilo utéci, nebyl tedy policisty zraněn ani napaden. Na jednání policistů v souvislosti s uvedeným zásahem proti demonstrantům si nikde nestěžoval s odůvodněním, že zná mnoho případů, kdy byli lidé, kteří si stěžovali zatčení a uvěznění. Lze tedy souhlasit s žalovaným v tom, že výpověď žalobce při prvním a druhém pohovoru byla rozporná v tom, že v rámci prvního pohovoru mimo jiné uvedl, že na demonstraci v červnu 2016 byl bit, zatímco při druhém

pohovoru sdělil, že se mu podařilo utéci, takže nebyl ani zraněn ani napaden. Kromě účasti na šesti takových mítincích v letech 2014 až 2016, za které žalobce nebyl nijak postihován, se v průběhu správního řízení nezmínil o žádných dalších aktivitách představujících uplatňování politických práv a svobod, za které by byl pronásledován ve smyslu výše citovaného ust. § 12 písm. a) zákona o azylu. Ve správních spisech je mimo jiné založena informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č.j. 90855/2017 – LPTP ze dne 14. 2. 2017, podle které v Arménii existuje reálná možnost obrátit se na policii v případě poškození způsobeného trestnou činností; tuto možnost dává platná právní úprava. Ta také umožňuje podat stížnost na policii v případě její nečinnosti a také umožňuje tuto stížnost podat v případě nelegální činnosti příslušníků policie. Stížnost na policii lze podat u nadřízeného orgánu nebo jako k poslední instanci – soudu. Žalobce této možnosti nevyužil ani se o ní nepokusil, s poukazem na to, že takový stěžovatelé byli zatčeni a uvězněni. Nevyčerpal tedy možné prostředky ochrany s poukazem mimo jiné na to, že k napadení jeho osoby nedošlo. Žalobní námitka týkající se neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu je proto nedůvodná.

12. Žalobce E. G., žalobkyně K. H. a žalobkyně L. G. shodně vytýkali žalovanému neudělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu. Mají za to, že způsob, jakým se žalovaný vypořádal s onemocněním nezletilého žalobce c) je nedostačující; v onemocnění tohoto nezletilého spatřovali důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. V podání ze dne 15. 1. 2019 připomněli, že nezletilý trpěl závažným onemocněním páteře, v důsledku kterého byl podroben náročnému operativnímu zákroku a to rozsáhlé stabilizační operaci Th páteře. Posléze byl doléčen v Sanatoriu Klimkovice a byly u něj naplánovány kontroly jednou za rok. K tomuto podání připojili vyjádření Karvinské hornické nemocnice a.s. MUDr. D. S., v němž tento lékař uvedl, že u nezletilého nyní je vyspána rehabilitace, že další operační zákrok není předpokládán, nezletilý je omezen v zátěži břemeny a extrémní délky cestování u něj nejsou vhodné. K tomuto vyjádření připojili žalobci lékařskou zprávu ambulance chirurgie páteře uvedené nemocnice, v níž je uvedena diagnóza nezletilého juvenilní idiopatická skolióza hrudně – bederní páteře. Z doložených lékařských nálezů, které jsou součástí správních spisů, vyplynulo, že u nezletilého žalobce byla provedena dne 6. 12. 2017 úspěšná operace páteře a podle lékařské zprávy Karvinské hornické nemocnice a.s. ze dne 21. 6. 2018 je páteř dle rtg stabilní, nezletilý žalobce je bez pooperačních komplikací a byly mu předepsány rehabilitace. Následně absolvoval balneoterapii v Sanatoriu Klimkovice. Krajský soud považuje za vhodné k namítanému žalobnímu bodu uvést, že podle ustálené judikatury nemá žadatel subjektivní právo na udělení humanitárního azylu a je proto věcí uvážení správního orgánu rozhodujícího o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Soudu proto nenáleží přezkoumávat výsledek úvahy správního orgánu, ale pouze to, že zda rozhodnutí logicky plyne z provedených důkazů a zda k němu správní orgán dospěl při dodržení práv na spravedlivý proces a zda jeho rozhodnutí nevybočilo z mezí hledisek stanovených zákonem. Důvody pro udělení humanitárního azylu jsou důvody zcela výjimečnými; jde o takové situace, ve kterých neudělení azylu by bylo nehumánní. Takovými důvody může být velmi závažné onemocnění, důsledky živelné katastrofy, stáří žadatele apod. V projednávané věci tak žalovaný správně dovodil, že v případě zdravotního stavu žadatele musí jít o velice výjimečné okolnosti a že takové okolnosti v případě nezletilého žalobce c) zjištěny nebyly. Lékařské vyjádření, že pro něj nejsou vhodné extrémní délky cestování, nedokládá bezprostřední ohrožení jeho života a zdraví v případě návratu do země původu.

Krajský soud zároveň považuje za nedůvodnou žalobní námitku, že v případě návratu nezletilého do Arménie mu nebude poskytnuta potřebná lékařská péče. Ohledně posouzení dostupnosti léčby skoliózy a Hirschsprungovy choroby a možnosti ambulantní léčby a sledování dětským ortopedickým chirurgem si žalovaný správní orgán opatřil potřebné informace, které jsou rovněž součástí obou správních spisů a které dostupnost potřebné léčby či doléčení nezletilého žalobce v Arménii dokumentují.

13. Závěrem krajský soud dodává, že pokud žalobci poukazovali na údajné porušení ust. § 3 správního řádu, je tato námitka nekonkrétní a obecná a v důsledku toho i nepřezkoumatelná. Dle názoru krajského soudu si naopak žalovaný pro svá rozhodnutí opatřil dostatek informací a zjištění z údajů poskytnutých samotnými žalobci k žádostem o udělení mezinárodní ochrany a zejména podrobně provedenými pohovory k důvodům této žádosti, jakož i nashromážděnými zprávami o zemi jejich původu.
14. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. žaloby žalobců jako nedůvodné zamítl.
15. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci v tomto řízení úspěšní nebyli a žalovaný se tohoto práva výslovně vzdal (ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.).
16. České republice nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť tyto náklady vznikly na tlumočném, které ze zákona hradí stát (ust. § 36 odst. 2 s.ř.s.).
17. Ustanovené právní zástupkyni žalobců byla přiznána odměna za jejich zastupování v celkové výši 39 363 Kč představující odměnu za tři úkony právní služby po 9 920 Kč, tři režijní paušály po 300 Kč, náhradu za ztrátu času 800 Kč a cestovné osobním automobilem dvakrát z Českého Těšína do Ostravy a zpět ve výši 1 071,36 Kč v souladu s ust. §7, § 9 odst. 4 písm. d), § 13 odst. 4 a § 14 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. v platném znění a v souladu s vyhl. č. 333/2018 Sb. S připočtením 21 % daně z přidané hodnoty, tj. 6 831, 59 Kč činí celkem odměna za zastupování žalobců 39 363 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 27. června 2019

JUDr. Petr Indráček

samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje

